Budapest Főváros Kormányhivatala
Metrológiai és Műszaki Felügyeleti Főosztály

T Á J É K O Z T A T Ó
pénznyerő automaták típusvizsgálatához

A tájékoztató célja, hogy a típusvizsgálati dokumentáció összeállítási szempontjainak és egyéb információknak a megadásával is elősegítse a mérésügyi jogszabályoknak (így elsősorban a hitelesíthetőség követelményeinek) valamint a vonatkozó egyéb jogszabályoknak is megfelelő eszközök elkészítését, és a BFKH által elvégzendő típusvizsgálatok gyors lefolytatását. Ez a tájékoztató nem a jogszabályokban megfogalmazott összes műszaki követelmény ismertetésére szolgál.
A típusvizsgálati eljárás végén, annak megfelelő eredménye esetén hitelesítési engedély kerül kiadásra, melynek alapján a típusvizsgálatra bemutatott mintapéldány szerint gyártott készülékek hitelesítése elvégezhető.
A típusvizsgálati kérelmet jelen tájékoztató mellékleteiként közzétett kérelem nyomtatványokon célszerű benyújtani.

I. Típusvizsgálati kérelem

A kérelem beadásával kapcsolatos tudnivalók

Típusvizsgálatot a **gyártó**nak kell kezdeményeznie. A kérelmet a kérelem fajtájának (új típusvizsgálat, módosítás, hosszabbítás) megfelelő lapon a szükséges dokumentumokkal kiegészítve, sorba rendezve, tartalomjegyzékkel ellátva célszerű benyújtania.

A típusvizsgálatot végző hatóság elfogadja a kérelmet a gyártó által írásban meghatalmazott, a gyártó nevében teljeskörű nyilatkozattételre feljogosított képviselőjétől is. Amennyiben a kérelmező a gyártó képviseletében jár el, csatolni kell az erről szóló meghatalmazást is.

A gyártónak az összeférhetetlenségi követelményekkel kapcsolatban **összeférhetetlenségi nyilatkozatot BFKH-SZER-3)** kell kitöltve mellékelni a típusvizsgálati kérelméhez.

I.1 (Teljes) típusvizsgálati kérelem

Típusvizsgálati kérelmet kell benyújtani, ha az eszköz nem rendelkezik típusengedéllyel. A kérelmet a **Típusvizsgálati kérelem (BFKH-SZER-2)** lapon lehet benyújtani.

I.2. Módosítási kérelem (részleges típusvizsgálati kérelem)

Módosítási kérelmet akkor lehet benyújtani, ha az eszköz már rendelkezik érvényes típusengedéllyel. A kérelmet a **Módosítási kérelem (BFKH-SZER-4)** lapon lehet benyújtani. A kérelmezőnek a kérelem lapon vagy mellékletén rögzítenie kell a típusmódosítás részletes indokolását. A kérelemnél értelemszerűen a tájékoztatóban előírt egyéb szempontokat is figyelembe kell venni. A benyújtandó dokumentációból elhagyhatók azok a részek, amelyekről a kérelmező úgy nyilatkozik, hogy azok a módosítással nem érintettek.

I.3. Hosszabbítási kérelem

A hosszabbítási kérelmet az engedély érvényességének lejárta előtt a **Hosszabbítási kérelem (BFKH-SZER-5)** lapon lehet benyújtani. A kérelmezőnek nyilatkoznia kell, hogy a lejáró engedélyek, módosítások közül (figyelemmel az időközben beállott jogszabályi változásokra is) melyik Szth számú változatot kívánja meghosszabbítani. Ha a kérelmező a hosszabbítással

egyidejűleg módosítani is kíván, akkor annak részletes leírását – a **Módosítási kérelem fejezet** idevonatkozó részének és a tájékoztató egyéb szempontjainak figyelembevételével –- a kérelemhez mellékelni kell.

I.4 Egyéb információk

1. Ha a nyomtatványokon valamely rovatnál a hely nem elegendő, akkor azt külön lapon is lehet csatolni, az űrlapon elegendő ennek a ténynek feltüntetése

2. A típusvizsgálathoz szükséges dokumentációt magyar nyelven kell benyújtani.

3. A vizsgálathoz az elvárt dokumentáción kívül –eredeti nyelven- benyújtható minden olyan egyéb dokumentum is, amely független harmadik fél által lefolytatott valamely vizsgálatát dokumentálja. Az előírt követelménynek való megfelelés harmadik fél általi igazolását a típusvizsgálat során a hatóság figyelembe veheti (ez gyorsíthatja az eljárást), de ez számára nem kötelező, és nem mentesíti a gyártót annak következményeitől, ha a gyártmány a későbbiek során mégsem bizonyul megfelelőnek.

4. Külön értesítésre a mérésügyi hatóság igénye szerint a típusvizsgálathoz szükséges egyéb kiegészítő dokumentumok benyújtása is szükségessé válhat.

5. A típusvizsgálati eljárásban az ügyintézési határidő két hónap. A vizsgálat időtartama ennél rövidebb is lehet, ha a gyártmány működőképes, vizsgálható állapotban van, minden követelménynek megfelel, a kérelem mellékleteként beadott dokumentáció teljes, és az eszköz működését a valóságnak megfelelően írja le, továbbá nem áll fenn olyan körülmény, amely a Ket. szerint az eljárás meghosszabbítást indokolná, vagy nem számít bele az ügyintézési határidőbe.

6. A hitelesítési engedély kiadásának feltétele, hogy ehhez az állami adóhatóság szakhatósági állásfoglalásában hozzájáruljon.

II. 1. Az eszköz bemutatása típusvizsgálatra

1. Az automata vizsgálatához szükséges feltételek (amelyek például a készülék installálásához, beállításához, a játékjogszerzési módok kipróbálásához, a programok mintapéldánnyal történő összehasonlításához szükségesek) biztosítása a kérelmező feladata.

2. A PA-t az összes engedélyezni kívánt egységgel, az V. fejezetben részletezett adattáblával és feliratokkal ellátva kell a vizsgálatra beszállítani, a működtető programot tartalmazó adathordozó(k) egy a hatóságnál maradó mintapéldányát pedig külön is mellékelni kell. Azon alkatrészek esetében, amelyeknél a készülék jogszabálytól eltérő működtetése bináris adattartalom megváltoztatásával válik lehetővé, az adathordozó és az adattartalom egy további a hatóságnál maradó példányát ugyancsak mellékelni kell.
Szükséges a készülék kulcsainak az azonosításhoz megfelelő feliratozása vagy más módon megjelölve történő rendelkezésre állása is. Amennyiben a játékjog szerzés módjai közt más is szerepel, mint a törvényes fizetőeszköz, akkor szükséges ezek rendelkezésre bocsátása is a vizsgálat idejére (pl, mágneskártya stb.).

3. A játékprogramokat, játékmeneteket a BFKH törvényességi szempontból és a dokumentációval együtt vizsgálja.

4. Nagyméretű PA esetében a hitelesíthetőség vizsgálatára nem a laboratóriumában, hanem egyéb, az ügyfél által megadott helyszínen is sor kerülhet, ha a vizsgálathoz szükséges összes feltételt ott a kérelmező biztosítani tudja.

5. A vizsgálandó készülék be- és elszállításáról, illetve külső helyszín esetében a típusvizsgáló és a vizsgálathoz szükséges eszközök szállításáról is a megrendelőnek kell gondoskodnia.

II.2. A típusvizsgálati kérelemhez benyújtandó műszaki dokumentáció tartalma

1. A dokumentáció összeállításakor szem előtt tartandó, hogy a típusengedély megszerzéséhez olyan dokumentáció szükséges, amely

- az eszközt és annak működését teljeskörűen leírja és
- a területet szabályozó jogszabályi követelményeknek való megfelelőséget alátámasztja.
- a vizsgálathoz szükséges összes információt tartalmazza

2. A teljes dokumentációt kinyomtatva, a kezelési utasítást és a műszaki leírást minden esetben elektronikus formátumban (pl. CD) is kérjük beadni.

3. Dokumentáció felépítése

A **kezelési utasít**ás a **műszaki leírás** és a kiegészítő dokumentáció értelemszerűen az alábbiakat tartalmazza:

- a készülék üzembeállítását, beállításainak, konfigurálásának lehetőségeit, a menüből, a teljes menürendszer és a beállítható paraméterek (a szélsőértékek megadásával.), és/vagy DIP-kapcsolókkal elérhető lehetőségeket. Kérjük megadni azokat a beállítási lehetőségeit is amelyek valamely csatlakozón keresztül kívülről érhetők el.
- a játékjog megszerzésének módjait (összhangban a bemutatott egység felszereltségével), így a (pénz-) érmék fajtáinak leírását. Ha a játékjog kulccsal, vagy más eszközzel is megszerezhető, akkor annak leírását,
- a nyeremény kifizetés módjainak leírását, és ha a készülék kifizetőegységet tartalmaz, akkor annak típusát és működésmódjának ismertetését,
- a készülék mechanikai felépítésének leírását és rajzait; (kabinet méretek, részegységek elhelyezkedése, a vezérlőegység burkolat rajza külön is),
- a részegységek (különösen az érme- és bankjegyazonosító illetőleg osztályozó szerkezet) típusát, felépítését, konfigurálásának módját és más lényeges jellemzőit;
- a működtető billentyűzet elhelyezésének rajzát, valamint az egyes billentyűk feliratozását és funkcióinak leírását;
- a készülék elektromos energiaellátási rajzait; (hálózati kábelek, csatlakozók, transzformátorok, motorok, relék, ventilátorok, belső világítástechnikai berendezések adatai, védőföldelések),
- a készülék kommunikációs huzalozási rajzait csatlakozók lábkiosztását, és az egyes lábak funkcióit,
- a nyomtatott áramköri kártyák beültetési rajzát; megjelölve annak megadását, hogy melyek azok az alkatrészek és csatlakozók, amelyekhez hozzáférve lehetővé válik, hogy a készülék esetlegesen a jogszabálytól eltérően legyen működtethető (védett alkatrészek),
- a gyártónak a vizsgálathoz azt is meg kell adnia, hogy a védett alkatrészek kicserélésével vagy valamely jellemzőjének (például adattartalmának) megváltoztatásával szemben milyen védelmet alkalmazott (preferált megoldások:

fizikai írásvédelem átírás ellen, csatlakozók burkolása stb.), és hogy utólag hogyan lehet megállapítani, hogy történt-e manipuláció.
- a készülék bekapcsolást követő felállásának folyamatábráját,
- a beépített önellenőrzési mechanizmusok leírását,
- a készülék nem beállítható egyedi azonosítóinak ellenőrzési módját,

4. A játékprogramok dokumentálása:

A dokumentáció tartalmazza a **játéktervet**, amely magába foglalja:
- a játékjog megszerzésének módját, így a (pénz-) érmék fajtáinak leírását. Ha a játékjog kulccsal, vagy más eszközzel is megszerezhető, akkor annak leírását
- a véletlengenerálás módját,
- a játékszabályok leírását, vagy lefolyásának folyamatábráját,
- a nyerési tervet, illetőleg a nyerési táblázatot;
- a játékonkénti tétet, illetőleg annak beállítható értékeit;
- a mellékjátékok leírását;
- az alapjátékban elérhető legnagyobb nyereményt;
- egy alapjáték legrövidebb időtartamát;
- a bónusz és a különféle mellékjátékok során egyenként és összességében elérhető legnagyobb halmozott nyereményt, és a gép által megszabott kifizetési (kényszer) határt;
- a nyeremény kifizetés módjának leírását,
- statisztikai adatokat:

a) a nyeremények előfordulásának gyakoriságáról, legalább 100.000 játék eredménye alapján. Ha a nyerési százalék változtatható, akkor a statisztikai adatokat a legkisebb és legnagyobb értékre is meg kell adni,
b) a feltétel teljesülését igazoló statisztikai számítást kell benyújtani.

a statisztikai adatokat a hatóság bizalmasan kezeli.

IV. A típusvizsgálatra bemutatandó automatákra vonatkozó néhány sajátos követelmény

a./ Számlálók

A PA-nak a jogszabályban előírt, legalább hét helyértékes, plombálható burkolattal ellátott, elektromechanikus számlálókkal kell rendelkeznie, továbbá egyéb számlálókkal is rendelkezhet. A számlálókra a számláló feladatára és az egy számlálólépés pénzértékére utaló feliratot kell elhelyezni. A szerencsejáték szervezéséről szóló törvényben kötelezően előírt számlálók lépésértéke csak azonos lehet.

b/A PA vezérlőegysége

A vezérlőegység kialakításánál a hitelesíthetőség érdekében az alábbi irányelveket célszerű követni:
- A vezérlőegység legyen zárt, plombálható egység, a kritikus alkatrészek plombabontás nélkül nem cserélhetők, a programhordozók lehetőség szerint írásvédettek,
- a programhordozókon elhelyezésre kerülő, hitelesítést tanúsító jelek feliratai a lezárások megbontása nélkül ellenőrizhetőek,
- a kritikus csatlakozók, vezetékek és áramköri elemek nem hozzáférhetőek (fizikai zártság).

- A hozzáférhető csatlakozók és a beépített programok nem tesznek lehetővé a fizikailag lezárt, leplombált egységbe manipulatív adatbevitelt, programok frissítését, cseréjét, vagy külső adathordozóról történő betöltését ill. futtatását. (informatikai zártság).
-
    - A hitelesíthetőség feltétele az is, hogy a menüből (beleértve a gyártói szintű hozzáférést is) elérhető beállítások plombabontás nélkül nem teszik lehetővé a bizonyítványon rögzített alábbi jellemzők megváltoztatását: kreditpont pénzértéke, legnagyobb tét, legnagyobb nyeremény, bankjegy és érme pénzértéke, számlálók lépésértéke és funkciója, nyerési esély, valamint egyéb olyan paraméterek átállítását, amelyek a könyvelés helyességét befolyásolhatják.
    - Ha a nyerési % bármely módón beállítható a beállított érték megállapítható legyen

c./ A PA-n ízlést sértő feliratok, ábrák és reklámfeliratok nem helyezhetők el.

d./ A PA-nak legalább a következő adatokat tartalmazó adattáblával kell rendelkeznie:
- gyártó neve,
- gyártási év, hó, nap,
- típusjel,
- gyártási szám,
- hálózati feszültség névleges értéke (230 V AC),
- felvett maximális teljesítmény (VA).

e./ A PA-t olyan módon kell megtervezni, hogy használata során – figyelembe véve a használat várható módját – a játékosok számára ne jelentsen fizikai veszélyt. A PA-nak teljesíteni kell a 2014/35/EU, valamint a 2004/108/EK irányelveket.
A Hitelesítési engedély a PA mérésügyi hitelesítését engedélyezi, más kötelezettség alól – különös tekintettel az ezen pontban hivatkozott jogszabályokban előírtakat – nem mentesít, azoknak való megfelelőséget nem igazol.

A hivatkozott rendeletekben előírt CE megfelelőségi jelölés szabványos formában:
(célszerű az adattáblán elhelyezni)

CE

f./ **A be és kifizetésekhez tartozó feliratok:**
- a pénzbedobó nyílásánál, vagy annak közelében a pénzérme értéke, illetve tokennel működő gépeknél a token értékére utaló felirat,
- a bankjegyvizsgáló nyílásánál, vagy annak közelében a bankjegy értékekre utaló felirat,
- a csak kulcsos üzemmódú gépeknél a kulcsnyílás közelében, vagy egyéb jól látható helyen egy kreditpontnak a hitelesítő kártyán megadottal azonos pénzértéke.
- Ticket esetében a ticket elfogadásának és kiadásának helyén az erre utaló felirat

g./ **A kezelőgombok feliratai** (elfogadható az angol feliratozás és megfelelő jelek, ill. piktogramok alkalmazása is), érthető módon kell hogy a játékost tájékoztassák, figyelembe véve a játékok eltéréseit is (multiprogramok). A játékot elindító gomb feliratának egyértelműen jeleznie kell, hogy az játékot indító gomb.
h./ **A játékszabályokra**, a nyerési táblázat megjelenítésére, és a készülék használhatóságára utaló feliratok (amennyiben ezek nem a képernyőn vannak megjelenítve),